

Motion till riksdagen 2022/23:1470

av **Amanda Lind m.fl. (MP)**

Civilsamhällets långsiktiga förutsättningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det långsiktiga stödet till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till fler fleråriga verksamhetsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda skatteavdraget för idrottsledare till att även omfatta friluftslivet och ungdomsorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda avskaffande av internmomsen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nya demokrativillkor för det civila samhället och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en satsning på ideella ledare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Politiken har ett ansvar att göra det så lätt som möjligt för människor att ge av sin tid och energi till det gemensamma. Sveriges folkrörelser bidrar till demokratin, folkhälsan, integrationen, lokaler att träffas i, ett rikt kulturliv och en meningsfull fritid för barn och unga – för att nämna några exempel. I civilsamhället möts människor med vitt skilda bakgrunder och förutsättningar och får möjlighet att växa och förbättra sitt lokalsamhälle samtidigt som man övar på demokratiskt beslutsfattande.

Miljöpartiet vill i stället ge civilsamhällets organisationer ännu bättre förutsättningar genom stärkta, långsiktiga stöd, tydliga och skärpta demokrativillkor samt minskat regelkrångel – allt för att frigöra den kraft som skapas när människor jobbar tillsammans, för det gemensamma.

Långsiktiga, permanent höjda stöd

I Miljöpartiets budgetmotion för 2023 pekar vi ut det demokratiska civilsamhället som prioriterat. Vi vill komma bort ifrån tillfälliga satsningar och projektstöd, och föreslår därför en civilsamhällesmiljard som stärker förutsättningarna på sikt. Det är också viktigt för återhämtningen efter pandemin. Vi behöver fler mötesplatser och fler aktiviteter där vi möts och gör saker tillsammans – inte färre.

Minska regelkrånglet och administrationen

För civilsamhället innebär tungrodd administration att många kan dra sig för att ta på sig förtroendeuppdrag. Det riskerar att ta resurser i onödan. Det är ett skäl till att vilja komma bort från för mycket projektstöd och istället övergå till mer långsiktiga verksamhetsstöd. Att årligen behöva söka nya medel skapar både krångel och stor osäkerhet i planeringsförutsättningar. Det borde vara möjligt att i högre grad övergå till fleråriga verksamhetsstöd utan att tumma på kontroll och uppföljning. Det bör även göras en översyn för att se om gränser mellan olika bidragsförordningar kan harmonieras i syfte att underlätta för föreningslivet.

Breddning av skatteavdrag för ledare inom föreningslivet

Vi vill jämna ut skillnaderna mellan idrotten och det övriga ledarledda civilsamhället när det gäller sociala avgifter. Idag finns ett undantag i socialavgiftslagen som innebär att organisationer som är medlemmar i Riksidrottsförbundet kan engagera ledare upp till ett halvt basbelopp utan att behöva betala sociala avgifter för ledarens ersättning. Detta undantag gäller varken för de friluftorganisationer som inte är medlemmar i Riksidrottsförbundet eller för ungdomsorganisationerna, som samordnar och genomför likvärdiga ledarledda aktiviteter. Detta bör åtgärdas omgående, det skulle underlätta för föreningslivet och skapa bättre möjlighet till fritidsaktiviteter, inte minst för barn och unga, och det till en mindre kostnad.

Utred avskaffande av internmomsen

Vi tycker även det är hög tid att utreda avskaffandet av internmomsen, vilket ställer till med stora bekymmer för föreningslivet. I våras riktade riksdagens skatteutskott ett tillkännagivande till regeringen om att snabbutreda ett avskaffande av den internmoms för ideella föreningar som har kritiserats länge. En avskaffad internmoms skulle både förenkla för och öka möjlighet till synergier mellan olika nivåer av en organisation. En utredning för avskaffande av internmomsen måste tillsättas snarast.

Stärk det demokratiska civilsamhället

I Sverige har vi ett växande demokratiskt utanförskap där många känner att de saknar verktygen för att vara med och delta. Detta utanförskap är politikens misslyckande – men lösningarna finns i hela samhället. För partipolitik är långt ifrån de enda platserna där vi har demokratiska samtal. De börjar i den lokala kulturföreningen, i studiecirkeln, och i omklädningsrummet på idrottsplatsen. Sammanhang där vi människor får träffas,

samarbeta och förändra samhället är avgörande för demokratin och för att motverka segregation.

Allt detta möjliggörs av ett starkt lokalt civilsamhälle. Miljöpartiet har i regering jobbat med framtagandet av nya demokrativillkor för det civila samhället. Den förra S-regeringen la i somras fram en proposition som delvis kritiserats av civilsamhället då det i vissa avseenden riskerar att få oproportionerliga konsekvenser samt en risk för otydlighet i implementeringen. Nuvarande regering har dragit tillbaka propositionen för förnyad process. Miljöpartiet förordar att genomföra några mindre justeringar av den tillbakadragna propositionen, i syfte dels att säkra tillämpbarheten för civilsamhället, dels att bredda förbudet mot så kallade omvändelseförsök till att även omfatta vuxna. Vi förutsätter att rättssäkerhet och likabehandling mellan olika delar av det civila samhället är en självklarhet i regeringens fortsatta beredning. Vi förordar att regeringen intensifierar dialogen med civilsamhället inför färdigställandet av propositionen.

Genomför satsning på ideella ledare

Idag finns det utmaningar för föreningslivet när det gäller nyrekryteringen av ideella ledare och styrelsemedlemmar. För att säkra ett rikt och starkt föreningsliv förordar vi en gemensam kraftsamling mellan civilsamhällets organisationer och offentliga aktörer där hinder identifieras och åtgärder kan föreslås i syfte att stärka och öka det ideella engagemanget. Vi vill ge lämplig myndighet i uppdrag att genomföra denna satsning. Det är självklart att i det arbetet ha en nära samverkan med och ta tillvara den kompetens som finns inom civilsamhället, bland annat genom NOD, det samordningsorgan som skapats för att möjliggöra enklare hantering av frågor som rör civilsamhället.

Amanda Lind (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Annika Hirvonen (MP)